

ПРОГРАМНА СИСТЕМА

ВЪВЕДЕНИЕ

Българското предучилищно образование утвърждава в своето историческо и демократично наследство европейски ориентиран образователен модел върху философията и стратегическите послания за учене през целия живот. Реализирането на тази концепция има своите основания и приоритети в периода на предучилищното детство.

Предучилищния процес е смислово и съдържателно изразена самоценна реалност, в която детето изразява своята индивидуална уникалност, утвърждава своето социално присъствие в групата от връстници и света, демонстрира познание, творческо отношение и култура на пресъздаване на света. Същевременно ранното предучилищно образование продължава преимствено и логично в подготвителна група - завършителния етап на задължително предучилищно образование и подготовка за училище.

Двата основополагащи етапа са неделими и обвързани:

Неформално – поради характера на субект – субективните отношения между детето и педагога и ценността на тяхната личностна и делова среда в двата условно обособени, но интегрални етапи в една и съща институция – детска градина,

Формално – поради комплексност на целите, направленията, образователното съдържание и начина на отчитане на очакваните резултати в края на предучилищното детство.

Децата са бъдещите възрастни, които ще определят прогреса на обществото. В този смисъл на децата в съвременните образователни предучилищни институции се предоставя възможност за отглеждане, възпитаване и социализиране, които са от значение за процеса на бъдещото общество. Усъвършенстването на субективния опит на детето до края на предучилищната възраст се осъществява под влиянието на организирани институционално фактури, сред които основна роля играят детската градина, семейството и индивидуалния стил на дейност и поведение в трансформирането на субекта игрово-образователно пространство – третия фактор в предучилищното взаимодействие. Това пространство за предучилищното детство е субективно ценната и значима, трансформираща се динамично, според доминирането на играещата общност среда, а не училищната класна стая, която при целодневна организация на престоя все още трябва да се усъвършенства интензивно, за да стане място за живот на учениците.

Програмната система се основава на разбирането, че главната ценност в институционалната система на предучилищното образование е детето. Интересите на останалите участници в този процес (управленци, експерти, учители, директори, кметове, издатели и др.) се подчиняват на основната цел - осигуряване на равен достъп и качествено образование на децата в детските градини.

Програмната система е цялостна концепция за развитие на детето и придобиване на компетентности по всяко образователно направление чрез подходи и форми на педагогическо взаимодействие, които са в съответствие със Закона за предучилищното и училищното образование и Наредба № 5 и държавните образователни стандарти за предучилищното образование. Като фокус за основополагащите представи и закономерности на педагогическото взаимодействие предучилищното образование систематизира чрез нея педагогическите функции на образователните институционални и неинституционални структури. Детската градина е основният гарант като функционираща институция за реализация на държавните образователни стандарти.

Съгласно чл. 70, ал.1 от Закона за предучилищното и училищното образование процесът на предучилищното образование е подчинен на прилагане на програмна система като част от стратегията за развитие на учебното заведение, което извършва задължително предучилищно образование и което съответства на изискванията на Държавния образователен стандарт за предучилищно образование.

МИСИЯ

Мисията на детската градина като образователна институция е да бъде професионално подготвено от учителите пространство за игра, познание, обучение и творчество, с желани и значими за децата и техните родители форми за образователен процес и културен просперитет в обществото. Тя осигурява равен достъп до задължителната подготовка на децата, които нямат равен старт - деца за които българският език не е майчин и другите деца.

На първо място - детската градина е отворена система за публично социално присъствие и център на субекти, имащи отношение и отговорност към единно социално-педагогическата система „детска градина – начално училище”.

На второ място - това означава, че тя е ценна среда за социални контакти при реализиране целите на съвременното предучилищно образование на неговия ранен и задължителен етап.

На трето място - тя реализира целенасочен процес на педагогическото образование за родителите като инициативен субект във взаимодействието със семейството и осъществява педагогически целесъобразно и компетентно сътрудничество с родителите.

Да поддържаме високо качество и ефективност на целия процес в институцията в съответствие с изискванията на ЗПУО и „Европа 2020”, както и на всички поднормативни актове, за да отговорим на предизвикателствата на времето, в което живеем. Да спечелим и доведем до успешна реализация различни национални и международни проекти. Да изградим стабилни партньорства и взаимоотношения, основани на толерантност и разбирателство. Да възпитаваме и изграждаме необходимите социални умения у децата за общуване и правилно поведение в обществото. Да изградим личности, възпитани в дух на родолюбие и патриотизъм, с модерно виждане за света и с висока степен на конкурентно способност, така че да превърнем България в просперираща европейска държава. Да развиваме и поддържаме физическата дееспособност и да осигурим подготовка за активен и здравословен начин на живот.

Да продължим да осъществяваме целодневна организация на работа като инструмент за превенция на отпадане от детската градина, за осигуряване на специализирана помощ при подготовката, за развиване на таланти и удовлетворяване на потребности и интереси.

Да утвърждаваме съвременни иновационни модели на възпитателно - образователна дейност в детската градина, които осигуряват максимално развитие на детския личностен потенциал, създават възможности за пълноценна социална реализация на детето и развитие на способностите му в процеса на възпитание и обучение; поставят основите в личностното развитие на бъдещите граждани на Европа, съхранили своята национална култура и родова идентичност; да формираме децата като личности на 21 век - рационални, с критическо мислене и творчески нагласи, притежаващи богатство от широки интереси, знания, умения, компетенции, умеещи да взаимодействат с околните.

ВИЗИЯ

Предучилищното образование поставя пред обществеността ни две основни перспективи за институционално реализиране .

Първата е създаване на условия за формиране на положително отношение към училището и мотивация за учене - важни фактори за успех в подготвителната група и в училище. Ранното формиране на мотиви за учене гарантира трайно положително отношение към тази дейност и създава мотиви за учене през целия живот . Тази задача е особено важна за децата , които живеят в среда , в която образованието не се приема за ценност.

Предучилищното образование има и втора глобална перспектива – да полага усилия за изграждане на положително отношение към образованието и у родителите. Мотивираните родители помагат да се преодолеят трудности и препятствия , за да се гарантират успешно обучение на децата преди постъпване в подготвителна група , а след това и в начално училище. Израстването на различните култури и тяхната взаимовръзка не могат да се разглеждат изолирано от проблемите на предучилищната педагогика. Тази закономерност лежи в основата на межкултурното взаимодействие в предучилищното детство. Тя не изчерпва само изясняването на едно понятие , а предполага разгръщането на съдържащите го закономерни тенденции , осигурени като съответни възпитателни цели , образователно съдържание и педагогически организационни форми и средства . Доближаването до другия , до различния , до уникалния – в процеса на предучилищното възпитание и подготовка – досега те не са били достатъчно добре организационно институционално осигурени.

Детската градина ще запази своя облик и традиция. Тя ще се развива като детска градина със всички форми на обучение , отглеждане , възпитаване и социализация. Постигането на качествен образователен процес в детската градина ще бъде реализиран с висококвалифицирани педагози , които имат съвременно мислене и методика за работа, които използват допълнителни форми за обучение, избрани от родителите и в съответствие с интересите на децата. Ще продължим да изграждаме и модернизираме спортната база и кътовете за отдих.

Ще утвърдим в общественото пространство детската градина като модерна, гъвкава, конкурентна и необходима предучилищна институция, като среда за социално - културна, възпитателна и образователна работа, като център за творчество, като съмишленик и партньор на деца, родители и учители чрез:

- осигуряване на условия за социален и емоционален комфорт, психическо, физическо и творческо развитие на децата от 2 до 7 - годишна възраст;
- гарантиране на личностно - ориентиран и резултативно обоснован възпитателно - образователен процес в педагогическото взаимодействие;
- водене на постоянен конструктивен межкултурен диалог, с доверие и подкрепа на родителите в името на децата.

ЦЕННОСТИ

- **Осигуряване на щастливо детство на всяко дете.**
- **Изграждане на мотивация и увереност в собствените възможности на децата.**
- **Разработване на ефективна програмна система, съобразена с ДОС.**
- **Подготовка на децата за училище.**
- **Професионализъм на педагогическия екип.**
- **Взаимодействие с родителите и факторите на социална среда.**

- **Продължаване , обогатяване и утвърждаване на традиции и ритуали.**

Акценти при формирането на ценностите в ДГ „Щастливо детство“

Формиране на национално самосъзнание

Формирането на национално самосъзнание е важна цел, която не може да се постави в рамките на определен период от време. Изграждането на тези черти в детската личност е цялостна дейност, която обхваща детето още при първите му стъпки в детското заведение и трябва да продължи при постъпването му в училище. За тази цел са много важни помощта и сътрудничеството и на семействата, които се опитваме да спечелим като свои партньори.

Възпитаването на родолюбиви чувства и национално самосъзнание се осъществява чрез разнообразни форми и дейности, като стремежът е да се разширяват и задълбочават впечатленията и преживяванията на децата. Национални празници, народни празници на различните етноси, велики български исторически личности, занаяти, произведения на българския и ромския фолклор и т.н. – всичко това са аспекти от настоящата и бъдещата дейността на детската градина, които ще допринасят за активното съприкосновение на децата с българското, укрепване на националното им самосъзнание и ще ги направят горди със своята национална принадлежност.

Стремежът към формиране на национално самосъзнание е част от ежедневната работа на педагозите , тъй като работим предимно с деца от ромски етнически произход. То може да се осъществи и с изучаване на народни танци и танци на етноса, от който произхожда детето, със срещи с творци на българското изкуство, както и с организиране на специални празници по повод на традиционни български и ромски народни обичаи.

Екологично възпитание

От 2000 г. детската градина работи по Европейската програма за екологично образование, ето защо приоритет в детските групи ще бъде редовното излизане сред природата и нейното опазване. При тези излизания, освен търсене на оздравителен и закалителен ефект, ще се работи и по посока на екологичното възпитание и възпитаване на любов към природата и туризма чрез:

- Наблюдаване в естествени условия на природни обекти;
- Проследяване развитието на някои от тях чрез неколкостепенни посещения на едни и същи места и откриване закономерностите в тяхното развитие;
- Наблюдаване промените на климата през различните сезони и влиянието на тези промени върху развитието на растенията и животните;
- Обучаване в основните правила на планинския туризъм и развиване на специфични умения, необходими на човека при престоя му в природата;
- Развиване физическите качества на децата чрез упражняване на основните двигателни дейности в естествени условия сред природата на подходящо избрани безопасни места;
- Развиване на качествата наблюдателност, съобразителност, бързина на реакцията и други;
- Развиване на морално-волеви качества, които се изявяват най-добре в екстремни ситуации: упоритост, издръжливост, смелост, всеотдайност, взаимопомощ, съпричастност;
- Осъзнаване значението на природата за живота на човека и необходимостта от опазването и съхранението ѝ;
- Стимулиране на желание и стремеж към по-често общуване с природата и полагане на грижи за опазването ѝ.

Социализиране на деца със специални образователни потребности. Права на детето. Равен достъп до образование.

Интегрирането на деца със СОП изисква поредица от мерки с оглед създаване на подкрепяща среда за тяхното отглеждане и социализиране, както и възможност за обучение по индивидуални програми. Необходимо е и осигуряването на специалисти, които да работят с тях, както и да насочват педагозите в групите как да се грижат за тези деца. Началото на работата ни в тази насока е поставено с обучението на педагогическия екип. Те са запознати с главните аспекти на тази специфична дейност и са полезни за отглеждането, развитието и възпитанието на такива деца. Прилагането на нова стратегия за образование в мултикултурна среда трябва да допринесе за спазването на правата на децата и гарантирането на равен достъп до качествено предучилищно образование за децата, за които българският език не е майчин.

Евроинтеграция

Освен, че е важна цел в развитието на българското общество в момента, тя е и важен приоритет при възпитанието на децата в детската градина. Те трябва да осъзнаят себе си не само като горди граждани на Република България, но и като част от голяма Европа и от света като цяло. Много международни организации работят целенасочено по посока преодоляване на различията, породени на расова, гражданска и религиозна основа. Приети са редица документи, най-важния, от които “Конвенция за защита правата на детето”, ратифициран и от българското правителство. В унисон с тази Конвенция, децата трябва да се възпитават в посока на осъзнаване правата и задълженията си. Важна насока на нашата работа е да ги научим на толерантност, търпимост, уважение – основни принципи на отношенията между хората по целия свят в новите граждански общества. Децата трябва да получават все по-големи възможности за участие в дейността на своето общество като подготовка за поемане на отговорностите в живота.

СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ

Дефинирането на целите е подчинено на стремежа към организиране на ефективен възпитателно-образователен процес чрез конкретизиране мястото и съдържанието на основните дейности за осигуряване жизнеспособността и здравето на децата. Важно е търсенето на разнообразни пътища за демократизация и хуманизация на работата с децата, като пълноценно се използват възможностите на сензитивния период за личностното развитие. Изчистването на възпитателно-образователния процес от дидактизъм, скованост и строга регламентираност и съобразяване с детските интереси, желания и възможности ще ориентира обучението към провокиране на мисленето и самостоятелността, към формиране на практически умения и към развитие на личността. Утвърждаването на действени взаимоотношения на детската градина със семействата, обществеността и училището ще допринесат в голяма степен за осигуряване на необходимите педагогически условия и материално-техническа база за отглеждане и възпитание на децата.

ГЛОБАЛНА ЦЕЛ

Наша цел е да помагаме в развитието на капацитета и способностите на децата, да създаваме и поддържаме желанието им за постигане на успех във всички техни начинания. Ние насърчаваме чувството за осведоменост, отговорност и уважение към себе си, към другите, към семейството и общността, както и волята за личностно израстване. Ефективно подпомагаме и стимулираме децата в

различни области, но най – вече по отношение на спазване правата им, интеграция, социализация и равен достъп до качествено образование .

ЦЕЛИ

- Повишаване качеството на предучилищното образование и постигане максимално високи резултати при възпитанието и обучението на децата в съответствие с ДОС по образователните и динамичните промени в развиващото се демократично общество.
- Формиране на потребности, интереси и нагласи за обучение и самоусъвършенстване през целия живот както при децата, така и при служителите.
- Развиване на физическото, духовното и нравствено здраве на децата, с цел изграждане на физически и морално здрави и дееспособни личности.
- Развиване на интелектуалните възможности и комуникативните способности на личността, нейната индивидуалност и самостоятелност.
- Прилагане на иновативни образователни технологии и европейски компетенции.
- Осъществяване на партньорство и сътрудничество с родители, други детски заведения, културни, обществени и други институции.
- Възпитаване на децата в дух на толерантност, уважение към другите и утвърждаване на собствената си идентичност.
- Формиране на национално самосъзнание, възпитаване в родолюбие и съпричасност както към националните, така и към глобалните проблеми на човечеството.
- Повишаване мотивацията и удовлетвореността от работата на деца, учители и родители.
- Интелектуално , емоционално , социално , духовно- нравствено и физическо развитие на всяко дете в съответствие с възрастта , потребностите способностите и интересите му.
- Съхраняване и утвърждаване на българската национална идентичност.
- Придобиване на компетентности , необходими за успешна личностна и професионална реализация и активен граждански живот в съвременните общности.
- Ранно откриване на заложбите и способностите на всяко дете.
- Осигуряване на образователен процес , свързан с образователните направления и образователните ядра, определени от ДОС.
- Осигуряване на взаимодействие между дейностите на детето , в съответствие със задачите по образователни направления и образователни ядра към всяко направление.
- Активно присъствие на игрови ситуации и игрови подходи в образователния процес по всички направления
- Формиране на толерантност и уважение към етническата , националната , културната , езиковата и религиозната идентичност на всички граждани.
- Формиране на толерантност и уважение към правата на децата и хората с увреждания.
- Познаване на националните ,европейските и световните културни те ценности и традиции.
- Разбирането за предучилищното образование в детската градина като система и процес , осигуряващи в единство отглеждане , възпитание , социализиране съобразени с ДОС.

Предучилищното образование полага основите на учене през целия живот , като осигурява физическото, познавателното, езиковото, духовно – нравственото, социалното, емоционалното и творческо развитие на децата, вземайки предвид значението на играта в процеса на педагогическото взаимодействие. Предучилищното образование създава условия за :

- Цялостно развитие на детската личност
- Придобиване на съвкупност от компетентности - знания , умения и отношения ,необходими за успешното преминаване на детето към училищното образование.

Компетентностите са дефинирани като очаквани резултати от възпитанието , обучението и социализацията на децата за всяка възрастова група по образователни направления:

Български език и литература

Математика

Околен свят

Изобразително изкуство

Музика

Конструиране и технологии

Физическа култура

Настоящата Програмна система е цялостна концепция за развитието на детето с подходи и форми на педагогическо взаимодействие , **подчинено на обща цел**. Трябва да създава условия за придобиване на компетентностите по всяко от образователните направления. Да отчита спецификата на детската градина и на групите , да съответства на интересите , възможностите и възрастовите характеристики на групите.

Предучилищното образование изисква екипни форми на партниране – групови решения на проблемите при еманципирането на детето в предучилищната институция като съзидател. Програмната система е създадена, за да гарантира прилагането на педагогически технологии , структурно подчинени на съвременни подходи .

СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРИОРИТЕТИ В ДЕЙНОСТТА НА ДЕТСКАТА ГРАДИНА

Стратегически приоритети

- Прилагане на образователни технологии за межкултурно образование с доказана иновативност - работа по минипроекти със съдържателни и действени характеристики; работа по проекти и други.
- Стимулиране творческо развитие на децата, на детската игра и познание; създаване на позитивна образователна среда.
- Постигане на успешна социализация на детската личност в условията на детската градина на първо място чрез овладяване на български език.
- Сътрудничество за създаване на поведенчески модели у деца и възрастни за създаване на благоприятна семейна и обществена среда на основата на ползотворен межкултурен диалог.

Приоритетни направления в дейността на детската градина

- Непрекъснато повишаване качеството и ефективността на предучилищното образование, отглеждане, социализация и възпитание в педагогически ситуации и допълнителни форми на работа на педагозите с децата на основата на игровата дейност.

- Усъвършенстване системата за постоянното повишаване квалификацията и перманентно обучение на учителите.
- Удовлетворяване на специфичните образователни потребности на децата и нарастващата вискателност на родителите. Подобряване на работата с деца с езикови, емоционални, интелектуални и физически затруднения.
- Осигуряване на сигурност, ред и защита на децата.
- Активно и ползотворно взаимодействие с родителската общност в обществения съвет.
- Осигуряване на широк спектър от допълнителни форми за свободното време на децата и създаване на условия за тяхната публична изява, инициатива и творчество.
- Участие в национални и регионални програми и проекти.

СТРАТЕГИЧЕСКИ ПЪТИЩА ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

- Изграждане на хуманна, функционална и оптимална образователна среда за обучение чрез игра.
- Стимулиране развитието на професионалната компетентност на педагогическите екипи, отговаряща на образователните изисквания и потребности.
- Взаимодействие и сътрудничество със семейството и обществеността.
- Работа в екип, добра комуникация и споделяне на опит.

ПРИНЦИПИ НА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА СТРАТЕГИЯТА

- 1. Ориентираност към личността** - Най-важната задача за нас е успехът на отделната личност.
- 2. Равен достъп** - Всяко дете, постъпило в детската градина, има право да получи качествено образование, което отговаря на нуждите и способностите му.
- 3. Сътрудничество** - Успешната образователна и възпитателна политика се основава на широко участие в сътрудничество с други институции.
- 4. Отговорност** - Всички членове на педагогическата колегия и помощно-обслужващия персонал, ангажирани в образователната, възпитателната и обслужващата дейност, осъществявана в детската градина, носят отговорност за постигане на трайни ефекти с дългосрочно въздействие.
- 5. Гъвкавост** - Образователната и възпитателната дейност да е ориентирана към многообразните личностни потребности и да предоставя възможности за свободен избор на децата.
- 6. Единство в многообразието** - Обучението, подготовката и възпитанието на децата се осъществяват в рамките на единна културно-образователна среда, която създава гаранции за защита и развитие на отделните култури и традиции в рамките на образователната политика на детското заведение и общо културно-езиково пространство.
- 7. Новаторство** - Административното ръководство и педагогическият екип са отворени за възприемане на нови подходи и философии с цел постигане на по-добри резултати в работата им.
- 8. Отчетност** - Всички участници в образователната и възпитателната дейности отговарят и се отчитат за своите действия с цел осигуряване на ефикасност, ефективност и резултатност.

ДЕЙНОСТИ

- Осъществяване на тесен контакт с родителите с цел получаване на изчерпателна информация за здравословното, физическо и психическото състояние на децата при постъпване и по време на престоя им в група.
- Планиране на подходи и форми за педагогическо взаимодействие.
- Разпределение на формите на педагогическо взаимодействие.
- Съвместна дейност с психолог, логопед и ресурсен учител (за деца със СОП)
- Разработване на Механизъм за взаимодействие между участниците в предучилищното образование.

Възпитателно-образователни дейности

Подходи на педагогическо взаимодействие

Личностно-хуманен - детето да се приема като значима личност - с уважение и достойнство; приемане на детето такова, каквото е; човечно отношение към него- оказване на обич и подкрепа; съобразяване с потребностите и интересите на детето като субект; подпомагане на детето в изграждане на позитивен Аз-образ.

Индивидуален - съобразяване с уникалността на всяко дете, с неговия собствен темп на развитие и сензитивност; опознаване на силните му страни, върху които да се изгради педагогическото взаимодействие.

Дейностен - на детето да се осигурява активна позиция чрез участие в разнообразни дейности с подходящо физическо, емоционално и интелектуално натоварване; стимулиране на контакти и общуване в различни формални и неформални обединения;

Ситуационен - да се създават специално организирани ситуации и да се използват спонтанно възникващите, за да се постави всяко дете в благоприятна позиция, осигуряваща неговото емоционално и интелектуално благополучие.

Холистичен - детската личност е цялостна динамична система, затова е необходимо да се работи за развитие на всичките ѝ страни, специализирано относно проблема (ако има такъв), но не фрагментарно относно нейната цялостност; педагогът да обхваща и вижда цялата картина.

Комплексен - всички главни и подпомагащи социално-педагогически фактори да действат като взаимно допълващи се за осигуряване на пълноценен живот на децата; цялостното поведение на детето да протича в социален контекст в среда на положително настроени връстници и възрастни.

Синергетичен - подход с обединяваща сила и енергия, изискващ създаване на условия за растеж, развиване на личния потенциал, зачитане на човешкото достойнство, осигуряване качество на живот за всяко дете.

Форми на педагогическо взаимодействие

Предучилищното образование и задължителното предучилищно образование се осъществява от детската градина, която осигурява условия за това в съответствие с нормативната база и при осигурена среда за учене чрез игра, съобразена с възрастовите особености на децата и гарантираща цялостното развитие на детето, както и възможности за опазване на физическото и психическото му здраве.

Предучилищното образование осигурява възпитание, социализиране, обучение и отглеждане на децата до постъпването им в първи клас.

Детската градина си сътрудничи с всички отговорни институции и семейството с цел гарантиране обхвата на децата в задължителното предучилищно образование.

В ДГ „Щастливо детство“ предучилищното образование се организира целодневно във възрастови групи в съответствие с Наредба № 5 от 03.06.2016 г за предучилищното образование, като при недостатъчен брой деца за сформирание на отделна група се сформира разновъзрастова група. Целодневната организация осигурява възпитание, социализация, обучение и отглеждане на децата в рамките на 12 астрономически часа на ден през учебната година.

Задължителното предучилищно образование се осъществява в трета и четвърта група.

Педагогическото взаимодействие е процес, насочен към постигането на определен очакван резултат, свързан с цялостното развитие на детето, в който основни участници са учителят и детето. То се осъществява в рамките на учебната година, която е с продължителност 12 месеца и включва учебно време - от 15 септември до 31 май и неучебно време от 01 юни до 15 септември. Учебното време се организира в учебни седмици и в учебни дни. Учебната седмица е с продължителност пет учебни дни и съвпада с работната седмица. В случай на разместване на почивните дни през годината на основание чл. 154, ал. 2 от Кодекса на труда обявените почивни дни са неучебни, съответно обявените работни дни са учебни за децата.

Учебният ден включва основните и допълнителните форми на педагогическо взаимодействие, както и време за почивка и самостоятелни дейности по избор на детето.

При провеждането на педагогическото взаимодействие учителите използват игровата дейност за постигането на компетентностите, предвидени за съответната възрастова група деца.

Детската градина осигурява игрова дейност във всички видове организация на предучилищното образование през учебното и неучебното време.

Педагогическото взаимодействие в предучилищното образование се организира в **основна форма и допълнителни форми** съобразно прилаганата програмна система на детската градина при зачитане потребностите и интересите на децата.

Учебният ден за децата включва основните и допълнителните форми на педагогическо взаимодействие, както и време за почивка и самостоятелни дейности по избор на детето. През неучебното време в детската градина се организират само допълнителни форми на педагогическо взаимодействие. Учителите в групата определят редуването на формите на педагогическо взаимодействие и организират деня на детето в предучилищното образование.

В ДГ „Щастливо детство“ по желание на родителите се допуска и почасова организация на педагогическо взаимодействие в рамките на три астрономически часа дневно в учебно време и когато с групата, в която се приемат до две деца за почасово образование има по разписание основни форми на педагогическо взаимодействие.

Основната форма на педагогическо взаимодействие е педагогическата ситуация, която протича предимно под формата на игра и се организира само през учебното време. Ситуационната форма е смислово организирана и ценна за субектите делова и личностна среща в индивидуален, партньорски и екипен план между децата и педагозите. Затова насочеността на взаимодействието един към друг като към ценни за общуването партньори е важно при обособяването ѝ като открояваща се и

доминираща за момента педагогическа ситуация. Наименованието „педагогическа ситуация“ като основна форма за партниране с педагога също не е самоцелно, защото освен социални и психологически компоненти, съдържа важни образователни цели, свързани с тематичното съдържание, методите на актуализирането му, очакваните резултати и ключовите ядра на детският опит, заложен в ДОС по отделните образователни направления. Конкретното разпределение на педагогическите ситуации се осъществява в седмично разпределение по образователни направления, което се изготвя от учителите на групата съобразно спецификата на работа и при зачитане на потребностите и интересите на децата.

Какви по-важни моменти трябва да има педагогът предвид, когато създава ситуации, в които той се ръководи от педагогическите си цели, но те произтичат и следват от детските потребности:

1. Установяване на нагласа и готовност за споделяне на намерения и очаквания за съвместна дейност:

установяване на мястото на всяко дете в групата, според неговите досегашни постижения и възможности, преди поставяне на целите;

- избор на похвати за активизиране на всяко дете и привличане към бъдещите цели;
- вникване на потребностите и очакванията на детето – с какво е почнало да се занимава, кого наблюдава (учителят или друго дете);
- приятелски кръг около детето в момента и нагласата му към предложените от учителя приоритети за активност;
- учителят ката предпочитан партньор – сигурност, че не ги манипулира и не подменя очакванията им с други.

2. Организиране на съвместното приемане на целите:

- представяне на възможностите – предложения, които се приемат или отхвърлят, разгръщане на дискусии при избор на варианти за актуални взаимодействия;
- диференциране на подцелите на отделни групи с еднакво или различно образователно съдържание по посока на цели в едно или повече ядра (направления при смесени по възраст групи);
- координиране на активността на подгрупите от деца или индивидуални решения – обединяване в пространството, информационен обмен, изграждане на единно взаимодействие;
- обясняване и оценяване на съдържателните аспекти на взаимодействието;
- подпомагане и оценяване на участието на всеки за насочването на взаимодействието.

3. Стимулиране на умения за обединяване около постижения:

- активизиране на отделните участници при коопериране и съгласуване с другите;
- изискване за споделяне на опит и мнение;
- диференциране на различия в ориентациите и тяхното взаимно уважение.

4. Гарантиране на чувство на сигурност при обединяване на съвместни постижения :

- сравняване на постиженията в зависимост от целите;
- подпомагане на междинните действия и междинните постижения, свързването им в едно като части от цялото;
- управляване на действията на отделните участници;
- оценяване на индивидуалните и съвместни усилия за постигане на целите.

5. Гарантиране на съпричастност при преживяване на успех:

- радост от споделена радост; от извършено действие, от постигнат резултат
- обменяне на емоционални преживявания и ориентиране в тях;
- критични и самокритични изяви;
- прагматизъм и алтруизъм.

Тези моменти не са задължителни за всички ситуации и е възможно някои от тях да се изградят само въз основа на някои (или дори един) от тях. Те не са също със задължителна последователност, посочена по-горе. Тя се определя от условията в групата и насочеността на педагога и децата, на стила и типа на взаимодействие в групата.

В допълнителните форми на педагогическо взаимодействие се разширяват и усъвършенстват предвидените компетентности, които допринасят за личностното развитие и разнообразяват живота на детето. Тяхната съвместна функция е да осигурят цялостното развитие на детската личност и постигането на съвкупност от компетентности – знания, умения и отношения, необходими за успешното преминаване към училищното образование.

В детската градина най-често използваните допълнителни форми по всички образователни направления са различни игри.

Сюжетно-ролевата игра е най-типичната и най-разгърната. В СРИ се постига саморегулация и самоизява при детето, защото тя му позволява да излезе зад пределите на ограничения детски опит и да се вгради и в условен в план в опита на обществото в което живее. В тази игра се натрупва и усъвършенства социален опит. Високо емоционална, познавателна, тя създава условия за интензивно развитие на детето.

Дидактичната игра се използва от педагозите почти във всяко образователно направление и съдържа игров замисъл, игрово действие, познавателно съдържание и правила. Игровия замисъл се поставя по различен начин. Той може да се намира в названието на играта, за да създава по-голяма активност при решаване на задачата. Познавателното съдържание е също компонент на играта, без който не може да се реши поставената интелектуална задача. Това включва знанията, които са необходими на детето, за да се осъществи поставеният замисъл. Игровото действие организира дейността на отделното дете и в зависимост от играта обединява екипа. То е по-просто за децата от първа група и постепенно се усложнява като изисква по-сложни реакции, последователност и координация на действията. Правилата също са важен елемент от игровото действие. Те се определят във връзка със замисъла и са основния организиращ елемент на играта. Чрез тях се организират децата, изборително се използват знанията, търсят се нови, контролира се ходът на действието. Посредством правилата се ръководи и оценява поведението на децата, оценява се резултата. При наличието на предварително установени правила децата проявяват самостоятелност в играта, проявяват взаимен контрол и самоконтрол.

Играта драматизация съдържа в себе си голям потенциал за въздействие върху нравствения опит на децата. Тя дава възможност за прилагане в единство на методите на нравствено въздействие, на овладяване на правила на поведение и постепенно създаване и утвърждаване на нравствени отношения. Дава свобода и база за най-лесно и безболезнено социализиране и приобщаване към истинския заобикалящ ги свят, към реалните човешки взаимоотношения, помагайки им в същото време да изградят своя собствена ценностна система. Игрите драматизации увеличат децата, доставят им радост, дават им възможност за изява и съдействат за цялостното им развитие. Процесът на претворяване при този вид игри, за разлика от сюжетно-ролевите, е на основата на някое литературно произведение. Децата се стремят да овладеят уменията за по-съвършено представяне на литературния образ чрез роли, отразяващи поведението, характера и взаимоотношенията на героите от

литературната творба. С това тези игри се доближават до продуктивно естетическата дейност, свързана с практически резултати.

Конструктивната игра е самостоятелна творческа дейност. Въображаемата ситуация се доизгражда от наличието на конструктивна цел, свързана със завършен проект. Особеностите на конструктивната игра- това е дейност, в която децата отразяват социалните отношения на възрастните в реалните условия, в близката и позната за децата среда. Особеното в тази подражателна дейност е, че детето използва различни готови елементи, предметите или други игрови средства за построяването на обекти, които са материален продукт на детския игров замисъл. Както игровите дейности и играчките, така и готовата конструкция стават по-нататъшна опора на игровото общуване помежду си.

В ежедневно общуване широко се използват **подвижните игри**, където всички участници се въвличат в активни двигателни действия. Игрите са с определено съдържание, правила, пътища за постигане на дадената цел. Осъществяват се посредством двигателни действия поставени от самите участници или педагога. Чрез ПИ децата изразяват косвено своето отношение към света, правят оценка за развиващите се процеси в него, пресъздават дейността и отношенията между хората. Играейки децата обогатяват своите умения и опит. Чрез игровите форми на дейност се формира, развива и съхранява детската индивидуалност, темперамент, характер, способности и умения, социално-нравствени качества и поведение. Играта няма само двигателен характер, но тя формира и съответно поведение у децата – на другарство, взаимопомощ, съпричастност. Чрез ПИ се осъществява и умствено развитие на детето. В процеса на играта детето непрекъснато преценява своите действия, оценява и тези на съиграчите, прави заключения и едва накрая прилага решения. Използването на основната и допълнителните форми на педагогическо взаимодействие имат за цел постигането на компетентности от децата.

Компетентностите са очаквани резултати от възпитанието, обучението и социализацията на децата за всяка възрастова група по образователни направления:

Български език и литература

Математика

Околен свят

Изобразително изкуство

Музика

Конструиране и технологии

Физическа култура

като конкретното задължително съдържание и насоки за работа на педагозите са описани в приложения към чл. 28 от Наредба № 5 за предучилищното образование.

Всички основни и допълнителни дейности, организирани от педагозите по всички образователни направления, освен на постигането на заложените компетентности, са подчинени на целта за осигуряване на щастливо детство за всяко дете, както и за изграждане на мотивация и увереност в собствените му възможности.

Конкретното разпределяне на педагогическите ситуации се осъществява в седмично разпределение по образователни направления, което се изготвя от учителите на групата съобразно спецификата на работа и при зачитане на потребностите и интересите на децата, като броят на педагогическите ситуации във всяка възрастова група се диференцира така:

Първа група – 13 с продължителност до 20 минути.

Втора група и разновъзрастовата група с деца от 2 до 5 години – 14 или 15 с продължителност до 20 минути.

Трета група и разновъзрастова група с деца от 4 до 6 години - 17 с продължителност до 30 минути.

Четвърта група и разновъзрастните групи със състав на децата от 2 до 7 години – 19, също с времетраене до 30 минути, но с уточнението, че за децата от 2 до 5 години не е задължително да се включват във всички педагогически ситуации, а само в такива, в които прецени педагога и има заложени очаквани резултати за възрастта съобразно темата и тематичното разпределение. Най-много педагогически ситуации и допълнителни форми, организирани от учителя, се предвиждат по **образователно направление български език и литература**, тъй като почти за всички деца в детската градина българският език не майчин и имат много образователни дефицити в това направление. Допълнителното обучение по български език и активното включване във всички организирани от педагога основни и допълнителни форми по останалите направления ще подпомогне образователната им интеграция.

За постигането на ДОС и останалите приоритети педагогическият екип на ДГ „Щастливо детство“ ще използва следните:

МЕТОДИ НА ПЕДАГОГИЧЕСКО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ

Методите на педагогическо взаимодействие съчетават насочеността към опознаването на предмети, практикуването и играенето с тях, от една страна и оперирането, изпробването и преобразуването и информирането – от друга. Така те съдържат в комплекс словесни, нагледни, практически и игрови похвати, които в зависимост от ситуацията се съподчиняват взаимно като приоритетно се използват игрови похвати на работа.

Играта в предучилищната възраст има подчертана значимост за образованието и развитието на детето. В играта детето трябва да получи възможност не само да опознава света, но и да го пресъздава, преобразува и изменя. Това му носи радостта от творчеството, което е реален факт по отношение на игровия процес, приложно-продуктивното подготвяне на пространството за игра и вживяването в „измислени светове“. Поемайки различни игрови роли детето опознава правилата за междуличностно общуване и усвоява гледни точки за оценка и отношение към социални и художествени обекти и норми на комуникация. Играта в педагогическите ситуации има различни цели /замисъл, съобразно включването на детето в различни видове игри с открити правила, регулиращи умствените, двигателните, художествено-творческите, конструктивно-техническите и други видове действия на детето. Съблюдаването от страна на детето на игровите правила подпомага в значителна степен усвояването на умения за собствена дейност, самоконтролиране и оценяване на резултата от съответните социално-обвързващи, когнитивно-информативни, емоционално-волеви, функционално-делови, както и художествено-творчески и приложно-продуктивни и практически действия. Преходът от игровите форми на познание към учене се извършва по линия на развитие на мотивите за учене .

Предметно-оперативните методи са такива, при които насочеността – потребности, желания, очаквания и т. н. се отнасят до предмети и обекти или техните признаци, които в определена степен са привлекателни, значими, необичайни за детето и задържат неговото внимание. Другата им типична специфика се отнася до вида на използваната стратегия – тя е в основат си манипулиране с тях под формата на опериране. Тук спадат обследването, разглеждането, предметните игри и предметното моделиране (макетно-оперативен характер).

Практико-изпробващите методи са методи, при които насочеността на детските потребности и цели е свързана с практикувания, значим за него опит, а тенденцията в действителен план е подчинена на изпробването на самостоятелни способности при промяна на елементи от действителността. Това са предимно методи за трансформиране на старото в ново образувание, на вече овладян начин на действие и мислене в нов способ на познание. Тук спадат елементарните опити, детските

експерименти, предметно-схематичното и графично моделиране (възприемане и пресъздаване чрез графични рисунки и схеми; пресъздаване чрез знаци, задаващи нагледни и съществени връзки между предметите и обектите и явленията).

Игровите методи на взаимодействие са онези основни средства, чрез които се структурират преходите в педагогическите ситуации – директно педагогическо управляване на взаимодействието и с индиректно педагогическо посредничество. Това са методи, при които насочеността на детето все още се определя от доминирането на игровите потребности и цели. Тук спадат инсценировките, етюдите, артистичните упражнения, деловите и симулативни игри, игрите-асоциации, театрализираните игри (куклен театър, пантомима, сенков театър и пр.), игрите драматизация, режисирани игри, авантюристични и приключенски игри, електронни и видеоигри, компютърни игри, обучаващи игри, интелектуални игри, подвижни игри, спортно-подготвителни, музикални и музикално-ритмични игри, народни игри, фолклорно-обредни игри и др.

Информационно-познавателните методи са методи на взаимодействие, при които насочеността на детето е към придобиването на актуална, значима и ценна за него информация като сведения за нещата в света, която се осъществява чрез варианти на познавателни стратегии, гарантиращи преходите в усъвършенстването на стadia на интелектуалното развитие. От това определение следва, че придобиването на информация не е самоцелно и не е подчинено на схващането: „колкото повече, толкова по-добре”. Значимите за децата сведения се определят от условията, които провокират ориентирането в тях – недостиг на информация, преоценяването ѝ от нова гледна точка, като неактуална за ситуацията, оценка на собствените знания и пр. Тук спадат методите на взаимодействие като различните видове наблюдение, беседа, демонстрация, упражнение, разказ и четене на художествена литература.

Ролята на педагогическото взаимодействие чрез комплекса от форми и методи се изразява в превръщането на социалните очаквания на детето в негови индивидуални постижения:

- Преживяването на конфликт или съгласуваност в жизнена среда.
- Непосредствено преживяване на жизнено благополучие.
- Оценяване като стимул за самоутвърждаване.

ТЕМАТИЧНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ

Всеки учител изготвя ежегодно Тематично разпределение за възрастовата група, в която работи през учебната година.

Тематичното разпределение за всяка възрастова група и за разновъзрастовите групи се характеризира с:

- Отчитане на интересите на децата и спецификата на образователната среда.
- Ритмично и балансирано разпределение на образователното съдържание по теми, месеци и седмици.
- Принадлежност на всяка тема към съответно образователно ядро.
- Очаквани резултати от целенасочената работа по всяка тема.
- Пособия, подходящи за дейности на детето към съответната тема.

В тематичното разпределение се структурира образователното съдържание, предвидено за работа в **основната форма на педагогическото взаимодействие - педагогическата ситуация**, която протича предимно под формата на игра. Педагогическите ситуации се организират само през учебно време и осигуряват постигане на компетенции, определени от Държавен образователен стандарт за предучилищно образование, приет с Наредба № 5/03.06.2016 г. за предучилищното образование.

В детската градина се провеждат основни и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие по следните образователни направления и структурирани към тях ядра:

- **Български език и литература** - Съдържанието на образователното направление е структурирано в шест образователни ядра: *Свързана реч, Речник, Граматически правилна реч, Звукова култура, Възприемане на литературно произведение и Пресъздаване на литературно произведение.*
- **Математика** - Обемът на съдържанието по образователното направление е систематизирани в пет образователни ядра: *Количествени отношения, Измерване, Пространствени отношения, Времени отношения, Геометрични фигури и форми.*
- **Околен свят** - Съдържанието на образователното направление е структурирано в четири образователни ядра: *Самоутвърждаване и общуване с околните, Социална и здравословна среда, Светът на природата и неговото опазване и Културни и национални ценности.*
- **Изобразително изкуство** - Чрез организираната и системна работа по образователното направление децата развиват своите познавателни и изобразителни умения в три основни ядра: *Художествено възприемане, Изобразителни материали и техники и Изобразително творчество.*
- **Музика** - Обемът на съдържанието по образователното направление е систематизирани в четири основни ядра: *Възприемане, Възпроизвеждане, Музика и игра и Елементи на музикалната изразност.*
- **Конструиране и технологии** - Обемът на съдържанието по образователното направление е систематизирани в четири основни ядра: *Конструиране и моделиране, Обработване на материали, съединяване и свързване, Грижи и инициативност, Техника.*
- **Физическа култура** - Съдържанието на образователното направление е структурирано в четири образователни ядра: *Естествено приложна двигателна дейност, Спортно-подготвителна двигателна дейност, Физическа дееспособност, Игрова двигателна дейност.*

Допълнителни форми на педагогическо взаимодействие:

В допълнителните форми на педагогическо взаимодействие се разширяват и усъвършенстват предвидените компетентности, които допринасят за личностното развитие и разнообразяват живота на детето. Тяхната съвместна функция е да осигурят цялостното развитие на детската личност и постигането на съвкупност от компетентности – знания, умения и отношения, необходими за успешното преминаване към училищното образование.

Компетентностите са очаквани резултати от възпитанието, обучението и социализацията на децата за всяка възрастова група по образователните направления и ядра, описани по-горе, като конкретното задължително съдържание и насоки за работа на педагозите са описани в приложения към чл. 28 от Наредба № 5 за предучилищното образование.

В ДГ „Щастливо детство“ се прилагат различни допълнителни форми:

- Игри - *театрални, конструктивни, сюжетно-ролеви, подвижни, музикални и др.*, описани по-подробно в предходната част
- Групови и индивидуални дейности за преодоляване на дефицитите по български език.

- Утринна гимнастика.
- Творчески занимания по интереси.
- Празници и концерти.
- Разходки и екскурзии сред природата.
- Дейности за формиране на битови, здравни, хигиенни навици.
- Дейности за формиране на етични норми на общуване.
- Дейности за формиране на естетически усет.
- Групова работа с детски учител и психолог, базирана на принципите на Приказкотерапията.
- Групова работа с психолог за изграждане на позитивни междуличностни взаимоотношения и екипна работа и други дефицити..

Всички **основни и допълнителни дейности**, организирани от педагозите по всички образователни направления, освен на постигането на заложените компетентности, са подчинени на целта за **осигуряване на щастливо детство за всяко дете**, както и за **изграждане на мотивация и увереност в собствените му възможности**.

Конкретното разпределяне на педагогическите ситуации се осъществява освен в тематично разпределение и в седмично разпределение по образователни направления, което се изготвя от учителите на групата съобразно спецификата на работа и при зачитане на потребностите и интересите на децата.

Учебният ден включва основните и допълнителните форми на педагогическо взаимодействие, както и време за почивка и самостоятелни дейности по избор на детето.

В детската градина всички групи са с **целодневна** организация. Целодневната организация осигурява възпитание, социализация, обучение и отглеждане на децата в рамките на 12 последователни астрономически часа на ден през учебната и неучебната година.

Началният час на сутрешния прием и крайният час на изпращането на децата за деня се определят с Правилника за дейността на детската градина.

В целодневната организация в учебното време се редуват основна и допълнителни, а в неучебното време – само допълнителни форми на педагогическо взаимодействие, като се осигуряват и:

- условия и време за игра и почивка, включително следобеден сън;
- условия и време за хранене;
- дейности по избор на детето.

Учителите в групата определят редуването на формите на педагогическо взаимодействие и организират деня на детето в предучилищното образование. Конкретното разпределяне на педагогическите ситуации по образователни направления се осъществява в **годишно и седмично разпределение**.

Хорариумът на педагогическите ситуации по образователните направления за различните възрастови групи се конкретизира както следва:

За първа/втора разновъзрастова група (2-4 -годишни) - общ седмичен брой – 15, разпределени по ОН:

- **Български език и литература - 5**

- Математика - 2
- Околен свят - 2
- Музика - 1
- Изобразително изкуство - 2
- Конструирание и технологии - 1
- Физическа култура - 2

За втора/трета разновъзрастова група (4-6-годишни) - общ седмичен брой – 17, разпределени по ОН:

- Български език и литература - 5
- Математика - 2
- Околен свят - 3
- Музика - 2
- Изобразително изкуство - 2
- Констриуране и технологии -1
- Физическа култура – 2

За четвърта група (7-годишни) и разновъзрастова група (2-7-годишни) - общ седмичен брой – 19, разпределени по ОН :

- Български език и литература - 5
- Математика - 3
- Околен свят – 4
- Музика - 2
- Изобразително изкуство - 2
- Конструирание и технологии - 1
- Физическа култура – 2

но с уточнението, че за децата на възраст от 2 до 5 години не е задължително да се включват във всички педагогически ситуации, а само в такива, в които прецени педагога и има заложен очаквани резултати за възрастта съобразно темата и тематичното разпределение на групата.

Тематичните разпределения на всички учители са оформени като приложение към настоящата Програмна система.

Проследяване на резултатите от предучилищното образование

В съответствие с актуалните изисквания към образованието на децата особена значимост придобива дейността на учителя, насочена към диагностика на резултатите от образователния процес. Като се има предвид, че предучилищния период е най – пластичната възраст, важно е да се отчитат динамичните изменения, които стават във възрастовото и индивидуалното развитие на детето – да се проследяват постиженията на всяко дете. Свообразието на тази дейност на учителя се изразява преди всичко в това, че тя е вградена в текущото педагогическо общуване. Това на практика се осъществява чрез включване в конкретни ситуации на задачи за проследяване на резултатите от образователните направления.

Проследяването на резултатите от образователния процес има следните **задачи**:

- Да се проверява ефективността на отделните подходи и форми на педагогическо взаимодействие.
- Да се проследяват резултатите от образователния процес: по образователни направления, общо за детската група, отделно за всяко дете.
- На базата на тези резултати да се планира образователния процес по дейности и образователни направления.
- Да се осъществява съобразеност на образователния процес с индивидуалните особености или специалните образователни потребности на децата.
- Да се проследява системно динамиката на всяко дете.

Средствата за проследяване на резултатите от образователния процес се прилагат:

- Текущо: чрез ситуации, включени в хорариума по отделните образователни направления.
- На принципа „вход-изход“: чрез ситуации, също включени в хорариума по отделните образователни направления.
- Детското портфолио.

Проследяване на резултатите съобразно основните структурни равнища на съдържанието на програмната система:

- Резултати, свързани пряко с постигане на ДОС по образователните направления.
- Резултати, отразяващи цялостните постижения на децата и усвоените умения, знания и отношения по образователни направления – образователни ядра и съдържанието се в тях компоненти.
- Установяване на ключови умения, знания и отношения, които произтичат от връзката между всички равнопоставени образователни направления и тяхното единство:
 - Степен на усвоеност на устната реч и умения за вербално общуване на български език.
 - Социални умения и положителна нагласа към поведенчески норми в природния и социалния свят.
 - Положителна нагласа към процеса на усвояване на нови знания за хората, природата, количествени отношения, геометрични представи, пространство и време и др.
 - Игрови, практически, художествени, битови, конструктивни, двигателни и други действия.
 - Наличие на отношение към национални, социални, нравствени и културни обекти и ценности.
 - Наличие на самоуважение и положителна нагласа към прояви на инициативност, самостоятелност, отговорност, сътрудничество, съпричастност, толерантност и себепостояване.

Проследяването на постиженията на детето се осъществява от учителите на съответната група в началото и в края на учебното време по образователните направления. Резултатите от проследяването на постиженията на детето се вписват в дневника на групата.

След изпълнение на дейностите по ал. 1 учителите информират родителите за индивидуалните постижения на детето.

В хода на предучилищното образование постиженията на детето се отразяват в детско портфолио. Съдържанието на портфолиото се определя с Правилника за дейността на детската градина. В края на предучилищното образование с цел осигуряване на продължаващо взаимодействие между родителите и образователните институции портфолиото им се предава. В 14-дневен срок преди края на учебното време учителят на съответната подготвителна група и разновъзрастовите групи, в

които има деца на 7-годишна възраст установяват готовността на детето за училище, като отчита физическото, познавателното, езиковото, социалното и емоционалното му развитие.

Детската градина издава удостоверение и характеристика за завършено задължително предучилищно образование за децата от подготвителните възрастови групи в края на предучилищното образование.

Удостоверението и характеристиката за завършване на задължително предучилищно образование се издават в срок до 31 май на съответната учебна година и описват готовността на детето за постъпване в първи клас .

В удостоверението и характеристиката може да се правят препоръки за насърчаване и мотивиране за участие на детето в допълнителни дейности и/или за включването му в допълнителна подкрепа за личностно развитие.

Когато здравословното състояние на детето не позволява постъпване в първи клас и в удостоверението са направени препоръки за включването му в допълнителна подкрепа за личностно развитие, началото на училищното образование за това дете може да се отложи с една учебна година при условия и по ред, определени в държавния образователен стандарт за приобщаващо образование.

Механизъм за взаимодействие между участниците в предучилищното образование

Предучилищното образование като процес на възпитание, социализация и обучение на децата се осъществява при взаимодействие и сътрудничество с родителите. Родителите са участници и партньори в предучилищното образование заедно с децата, учителите, директорите и другите педагогически специалисти. Сътрудничеството и взаимодействието между учителите, директори и другите педагогически специалисти и родителите създават условия за постигане на целите по чл.5 от ЗПУО, както и за формиране на положително отношение към детската градина и училището и мотивация за учене.

Ключовата роля на учителя в детската градина като участник в предучилищното образование се състои в:

- Познаване и прилагане на интерактивни технологии за социализация на детето.
- Познаване и прилагане на интерактивни технологии за партньорство с родителя – „модел на педагогическо взаимодействие : семейство – детска градина”.
- Познаване и прилагане на знания правата на детето (върху примера на Конвенцията на ООН за правата на детето, Закона за закрила на детето в Р. България, Закона за защита от дискриминация и други закони).
- Познаване и прилагане на подходи и модели за образование в междуетническа среда, интеркултурно и мултиетническо образование.
- Познаване на философията на програмната система, която е разработила детската градина (педагогически и психологически подходи, форми на педагогическо взаимодействие с деца, родители и помощник-възпитатели), организационни подходи, определящи организацията на външната и вътрешна педагогическа среда, избор на дидактически средства и материали и др.

Приоритетно място в личното портфолио на учителя, както и в неговата длъжностна характеристика намира знанието за правата и отговорностите на детето в условията на постмодернистичното общество и европейското образователно пространство:

1. Учителят стимулира детето да взема самостоятелни решения.
2. Подбира такива методи, които стимулират креативността и оригиналността на детето в отношението му към природата и обществото.
3. Вярва във вътрешния потенциал на всяко дете и стимулира адекватната за него мотивация за постижение.
4. Използва приоритетно интерактивни технологии в основни и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие в условията на детската градина.
5. Учителят в съвременната детска градина е можещият, градивният и инициативен субект, който чрез своите личностни и професионални компетенции е призван да реализира ново равнище на българското предучилищно възпитание и подготовка, а именно:
 - Учителят владее и прилага в образователния процес съвременни и иновативни технологии на обучение;
 - Учителят е основен еталон за социално научаване, общуване и образователна реализация;
 - Учителят е социално отговорна и уважавана в обществото личност;
 - Учителят прилага ефективни стратегии и форми за педагогическо образование на родителите;

Перспективите в оптимизацията на сътрудничеството със семействата и другите субекти на предучилищното образование актуализират ролята на учителя в следните насоки:

- Диференциация на семействата: социален статус; условия на живот; възпитателни възможности;
- Индивидуален подход към родителите: образование; професия; житейски и възпитателни ориентации;
- Проучване на възпитателния потенциал на семейството и диференциране на конкретни модели на родителско поведение към децата и типове позиции спрямо учителите и детската градина;
- Умения за провокиране на интерес у родителите към проблемите в развитието на детето;
- Обучение в ефективни методи и средства за възпитателно влияние чрез съвременни форми за педагогическо образование – групови дискусии и индивидуални консултации, акцентът в които се поставя върху активното участие на родителите чрез дейности и упражнения, съдействащи за повишаване на тяхната педагогическа култура.

Философията на европейската традиция предполага изграждане от учителя на гъвкави социални умения модели на поведение у детето, чрез стимулиране на неговата социална интелигентност. Това изисква от него познаване на интерактивни технологии в педагогическата работа с детето, родителя, помощник-възпитателя. Влизането в сила на европейския стандарт за професията „помощник-възпитател в отглеждането и възпитанието на деца” в детската градина изисква промяна на неговата квалификационна характеристика, както и промяна на нагласите на учителя за педагогическо взаимодействие с него в цялостния режим в условията на детската градина.

Механизма на взаимодействието „детска градина - семейство” се свързва със следните очаквания от взаимодействието на педагога с тях:

- Добронамереното отношение и квалифицираната помощ може да направи родителите „експерти” във възпитанието;
- Доверието и откритостта във взаимоотношенията е най-важната предпоставка за ефективно сътрудничество;

- Обмяната на информация и равностойното участие е предпоставка за позитивното развитие на децата;
- Запознаването със спецификата на възпитателно-образователния процес в детската градина съдейства за придобиване на адекватна представа относно отговорността на учителската професия;
- Създаването на условия за контрол върху работата на педагогическия екип от семейството ще повиши доверието в детското заведение.

Семейството като участник в предучилищното образование е способно да реализира основните задачи на семейното възпитание в предучилищната възраст:

- Създаване на условия и предпоставки за въвеждане и ориентиране на детето в средата, солидарност с ценностите на семейната общност;
- първоначално овладяване на моралните и правни норми на обществото;
- Приобщаване към националните и общочовешки ценности;
- Изграждане на хуманно отношение и алтруизъм към другите хора;
- Стимулиране на индивидуалността и творчеството в опознаването на света;
- Развитие на познавателните способности и самосъзнанието;
- Създаване на условия за правилно физическо и здравно-хигиенно развитие;
- Изграждане на позитивно отношение към знанията.

Семейството може да превърне в реална инициативна страна във взаимодействието с детската градина. Родителите са „клиенти“ на детската градина и сътрудничеството с тях за осигуряване на ефективен образователен процес и подходящи условия за живот и дейности на децата се реализира чрез формални и неформални стратегии и форми, съобразени с условията на региона, социалния статус на семействата и спецификата на образователно-възпитателния процес.

Семействата могат да придобият познания и умения за ефективно възпитателно влияние върху децата чрез процеса на педагогическо образование на родителите. Родителите не са професионални педагози, но чрез адекватен процес педагогическо образование те са потенциално способни да усвоят позитивни модели на родителско поведение, да осмислят и осъзнаят конкретните възпитателни ситуации и начините за разрешаването им, и да изградят достойнство, комфорт и увереност в себе си като възпитатели.

Предучилищното образование като процес на възпитание, отглеждане, социализация и обучение на децата се осъществява при взаимодействие и сътрудничество с родителите и други институции.

Връзки с родителите

Родителите са участници и партньори в предучилищното образование заедно с децата, учителите, директора и другите педагогически специалисти. Сътрудничеството и взаимодействието между учителите, директора и другите педагогически специалисти и родителите създават условия за постигане на целите на учебно-възпитателния процес, както и за формиране на положително отношение към училището и мотивация за учене. Взаимоотношенията между семейството и детската градина трябва да са изградени върху основата на взаимно доверие, разбиране, взаимно уважение, непрекъснат диалог за практическо реализиране на общите възпитателни цели. Тясното взаимодействие между семейството и детската градина ще даде възможност за повишаване ефективността на учебно-възпитателния процес. Сътрудничеството и взаимодействието между родителите и училището, се осъществяват при условия и по ред, определени с правилника за дейността годишния план на детската градина, чрез:

- Индивидуални срещи в удобно за двете страни време;
- Родителски срещи;
- Проучване желанията и мненията на родителите;
- Поддържане на родителски кътове с информация за работата в групата и индивидуалните постижения на всяко дете;
- Провеждане на открити моменти;
- Присъствие и участие на родителите в процеса на предучилищното образование;
- Повишаване на родителската активност чрез участие в дейностите, осъществявани в детската градина;
- Съвместна работа с обществения съвет към детската градина;
- Други форми за комуникация, желани и от двете страни.

Външни връзки

- Срещи със специалисти в различни области за отговори на въпроси, поставени от родители;
- Връзки с фондации, агенции, НПО, други институции с цел търсене на възможности за интеграция и социализация на децата от уязвимите групи и за изяви на деца със заложби в различните видове изкуства.
- Създаване и поддържане на трайни връзки с институции и организации, подпомагащи дейността на детската градина:
- Общински център за психологическа подкрепа в извънучилищната общност;
- Център за обществена подкрепа;
- Здравен медиатор в община Провадия;
- Общинската комисия за борба срещу обществените прояви на малолетни.
- Дирекция „Социално подпомагане“;
- Отдел „Закрила на детето“.

П Р И Л О Ж Е Н И Е :

Приложение към програмна система :

Тематични разпределения на:

1. Мариана Димитрова – старши учител в разновъзрастова група „Мечо Пух”
2. Зорка Иванова - старши учител в разновъзрастова „Мечо Пух” с деца от 2 д
3. Капка Иванова - старши учител в разновъзрастова група „Щастливо детство
4. Гюлназ Девлетова- старши учител в разновъзрастова група „Щастливо дете
5. Росица Канева – главен учител в четвърта подготвителна група „Червена ша
6. Венета Желева - старши учител в разновъзрастова група „Слънчо” с деца от
7. Красимира Костова - учител в разновъзрастова група „Слънчо” с деца от 3
8. Жулиета Йорданова - старши учител в разновъзрастова група „Веселушка”
9. Светла Стоянова - старши учител в разновъзрастова група „Веселушка” с де